

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/202/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313218954
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4313218954.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: W. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., X. XX, v konaní zast. splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Zlatica Môciková, so sídlom 903 01 Senec, Bratislavská 9, proti žalovaným: 1. Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., N. X, 2. Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., N. X, o zaplatenie 8.464,56 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 18. januára 2018, č. k. 13C/85/2014 - 227, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi voči žalovaným nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Levice (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len "OSP", účinný do 30.6.2016, od 1.7.2016 ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") rozsudkom zo dňa 18. januára 2018, č. k. 13C/85/2014 - 227 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol prvým výrokom tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 8.464,45 eura so 6 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.464,45 eura od 16.12.2005 až do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia. Druhým výrokom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %, ktorú sú povinní žalovaní v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti samostatného uznesenia, ktoré vydá súdny úradník o výške trov konania. Štát má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade z titulu trov dôkazu v rozsahu 100 %, ktorú sú povinní žalovaní v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti samostatného uznesenia, ktoré vydá súdny úradník o výške trov konania.

2. Rozhodnutie v spore súd prvej inštancie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 657, § 511 ods. 1, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), § 3 nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.

3. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka prenechal žalovaným v 1. a 2. rade peňažné prostriedky vo výške 8.464,56 eura, čomu korešponduje povinnosť žalovaných vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Žalobca poskytol žalovaným bezúročnú pôžičku vo výške 8.464,56 eura (255.000 Sk) dňa 15.12.2004 s tým, že žalovaní mali peňažné prostriedky žalobcovi vrátiť do 15.12.2005. Žalovaní dňa 30.06.2005 písomne uznali, že dlhujú žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu v celkovej výške 255.000 Sk z titulu bezúročnej pôžičky, ktorá im bola poskytnutá žalobcom dňa 15.12.2004. Počas konania žalovaní v 1. a 2. rade v podanom

odpore zhodne uviedli, že nemajú vedomosť o existencii listiny - uznanie práva a dlhu zo dňa 30.06.2005. Za týmto účelom ustanovil súd súdneho znalca I., ktorá vyhotovila znalecký posudok pod č. 31/2017 dňa 25.09.2017, pričom zo záverov tohto znaleckého posudku je zrejmé, že žalovaní v 1. a 2. rade vlastnoručne podpísali uznanie práva a dlhu zo dňa 30.06.2005. Znalecký posudok pod č. XX/XXXX súd doručil aj žalovaným v 1. a 2. rade, ktorí sa k nemu nevyjadрили.

4. Žalovaní v 1. a 2. rade uznali písomne voči žalobcovi dňa 30.06.2005, že mu dlhujú spoločne a nerozdielne pôžičku vo výške 8.464,56 eura. V písomnom uznaní práva a dlhu zo dňa 30.06.2005 žalovaní prehlásili, že dlhovanú sumu zaplatia do 15.12.2005. Vzhľadom na to, že dlžníci - žalovaní v 1. a 2. rade uznali písomne, čo do dôvodu a výšky dlh voči žalobcovi, takýto nárok sa premlčuje za 10 rokov odo dňa, kedy k uznaniu došlo, pričom v tomto uznaní bola uvedená aj lehota na plnenie do 15.12.2005, a preto pokiaľ žalobca podal žalobu na súd do 15.12.2015, jeho pohľadávka voči žalovaným nemôže byť premlčaná. Žaloba došla na súd dňa 19.09.2013, a preto námietku premlčania vznesenú žalovanými v 1. a 2. rade súd nepovažoval za dôvodnú a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. Žalovaní písomne v uznaní práva a dlhu dňa 30.06.2005 uviedli, že dlhujú žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu vo výške 8.464,56 eura, a preto súd žalovaných zaviazal k zaplaceniu žalovanej istiny 8.464,45 eura so 6 % ročným úrokom z omeškania spoločne a nerozdielne žalobcovi s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia. Žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade peňažné prostriedky, čomu korešponduje povinnosť žalovaných pôžičku žalobcovi vrátiť.

6. Žalovaní v 1. a 2. rade sa s plnením peňažného záväzku dostali do omeškania dňom 16.12.2005, nakoľko v uznaní práva a dlhu zo dňa 30.06.2005 sa zaviazali vrátiť pôžičku žalobcovi do 15.12.2005. Žalobca si uplatnil nárok na ročný úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po 15.12.2005. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka výšku ročného úroku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis, ktorým je nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (platného a účinného od 01.05.1995 do 31.12.2008), kde v § 3 sa uvádza, že výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Žalobca si uplatnil zákonný ročný úrok z omeškania, a preto súd žalobe aj v tejto časti vyhovel.

7. Žalobca mal v konaní plný úspech, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %. Žalovaní v 1. a 2. rade vo veci nemali úspech, a preto má štát nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %. Trovy štátu predstavujú sumu vyplatenú súdnemu znalcovi z rozpočtových prostriedkov. Ustanovenie § 259 CSP pokrýva aj potenciálne výdavky štátu.

8. Proti rozsudku prvoinštančného súdu podali žalovaní v zákonnej lehote odvolanie, žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Uviedli, že neevidujú dlh voči žalobcovi a nemajú vedomosť ani o listine označenej ako uznanie dlhu zo dňa 30.6.2005. Vzniesli námietku premlčania. Poukázali na to, že žalobca sám tvrdil, že nakúpil tovar, ktorý dodala spoločnosť MASTERFISH s.r.o. Neexistovala žiadna zmluva alebo dohoda o pôžičke. Žalobca nepreukázal plnenie z titulu pôžičky. Ak by aj prišlo k plneniu, išlo by o dodanie tovaru, a ak by žalovaní niečo prevzali, išlo by o plnenie bez právneho dôvodu. Dodávka tovaru nemala nič spoločné so žalovanou v 2. rade, pretože nevykonávala podnikateľskú činnosť.

9. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaných v 1. a 2. rade uviedol, že dohoda o uznaní práva a dlhu zo dňa 30.6.2005 bola medzi stranami uzavretá. Nejde o skrytý úkon. Žalobca chcel žalovaným ako priateľom pomôcť v podnikaní, na ktoré nemali dostatok peňazí. Žalovaní poprosili žalobcu, aby za poskytnutú finančnú hotovosť zakúpil tovar od spoločnosti MASTERFISH s.r.o. Žalobca len fyzicky, ako súkromná osoba, zabezpečil dodávku. Uznanie dlhu podľa znaleckého posudku podpísali vlastnoručne žalovaní. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

10. Žalovaní (v 1.a 2. rade) sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadрили.

11. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, rozhodujúc o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade, preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal

odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

12. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

13.1. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

13.2 Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

13.3. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13.4. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Podstata zmluvy o pôžičke spočíva v tom, že na základe nej prenecháva veriteľ dlžníkovi určité množstvo druhovo určených (zastupiteľných) vecí na voľné nakladanie, resp. spotrebovanie. Tým, že tieto veci prechádzajú do vlastníctva dlžníka, zmluva o pôžičke by sa mohla zaradiť i medzi scudzovacie zmluvy. Ide však len o tzv. nepravú scudzovaciu zmluvu, pretože na rozdiel od pravých scudzovacích zmlúv (kúpna zmluva, darovacia zmluva, zámenná zmluva) je dlžník povinný vrátiť nie síce tie isté (identické) veci, ale veci rovnakého druhu. Ďalším charakteristickým znakom zmluvy o pôžičke je, že má reálnu (nie len konsenzuálnu) povahu. Na vznik záväzkového vzťahu nestačí uzavretie zmluvy, ale vyžaduje sa aj reálne odovzdanie veci dlžníkovi (Fekete, L: Občiansky zákonník 2. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011. s. 1965).

15. K vecnej stránke odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil, že žalobca na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka dňa 15.12.2004 prenechal žalovaným v 1. a 2. rade peňažné prostriedky vo výške 255000,- Sk (t.j. 8.464,56 eura), čomu zodpovedala povinnosť žalovaných vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Taktiež, že žalovaní dňa 30.06.2005 písomne uznali, že dlhujú žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu v celkovej výške 255.000 Sk z titulu bezúročnej pôžičky, ktorá im bola poskytnutá žalobcom dňa 15.12.2004. Počas konania žalovaní v 1. a 2. rade v podanom odpore zhodne uvádzali, že nemajú vedomosť o existencii listiny - uznanie práva a dlhu zo dňa 30.06.2005. Z vykonaného dokazovania (znaleckého posudku) jednoznačne vyplynulo, že listinu o uznaní dlhu podpísali žalovaní. Prvoinštančný súd správne vyhodnotil aj otázku premlčania s konštatovaním, že právo premlčané nebolo.

16. Odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku konštatuje, že realnosť kontraktu zmluvy o pôžičke v rámci procesu napĺňania obsahu (práv a povinností) zo zmluvy pravidelne v sebe zahŕňa odovzdanie peňazí, ktoré sú predmetom pôžičky. Môže ísť o peniaze odovzdané do ruky dlžníka alebo do dispozície dlžníka (napr. na jeho bankový účet). Vtedy ide o priame odovzdanie.

17. Nepriame odovzdanie máme v prípade asignácie, t. j. príkazu veriteľa dlžníkovi, aby zaplatil tretej osobe, alebo tak, že predmetom pôžičky má byť predajná cena veci danej dlžníkovi. (Fekete, L: Občiansky zákonník 2. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011. s. 1969).

18. Zákon teda z právneho posúdenia skutkového stavu (zmluvným typom pôžičky) nevyklučuje situáciu, kedy veriteľ na príkaz dlžníka, poskytované peňažné prostriedky poskytuje dlžníkovi tým, že zaplatí tretej osobe. Z uvedenej situácie potom rezultuje záver, že poskytnutá pôžička žalovaným na príkaz žalovaných bola odovzdaná tretej osobe (MASTERFISH s.r.o.) ako kúpna cena pri kúpe tovaru žalovaných od tretej osoby. Žalovaní napokon dlh uznali dňa 30.6.2005.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny. Uvedený postup platí tiež pre rozhodnutie v časti náhrady trov prvoinštančného konania.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že prvoinštančný súd zaviazal žalovaných uznesením č.k. 13C/85/2014-61 zo dňa 6.10.2015 na zaplatenie preddavku na trovy dôkazu vo výške 500 eur. Následne uznesením č.k. 13C/85/2014-212 zo dňa 23.11.2017 priznal znalcovi znalečné vo výške 829,92 eura a upravil účtáreň súdu na zaplatenie uvedenej sumy z rozpočtových prostriedkov súdu (trovy štátu).

21. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne v odôvodnení napadnutého rozsudku poukazoval na neúspech žalovaných s dôsledkom ich zaviazania na náhradu trov štátu (III. výrok) s tým, že zrejým omylom v uvedenom výroku uviedol adresáta náhrady trov štátu (povinnosti nahraďiť trovy štátu) žalobcu, pričom správne malo ísť o štát. V tomto zmysle bude potrebné postupom podľa § 224 CSP uvedenú zrejmu nesprávnosť napraviť.

22.1. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

22.2. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi voči žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu trovy odvolacieho konania nevznikli a ani ich nevyčísliť.

24. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).